

UPPSALA
UNIVERSITET

Gustavianum
UPPSALA UNIVERSITETSMUSEUM

Akademigatan 3
SE-753 10 Uppsala

Tel: 018-471 75 71

www.gustavianum.uu.se
museum@gustavianum.uu.se

DNR: GUSTAVIANUM 2022/8

2023-06-13

Redovisning av särskilda medel för jämställdhetsintegrering Låt föremålen berätta – om spår av klass, kön och etnicitet i Gustavianums samlingar

Våren 2022 beviljades Gustavianum generöst 100 000 kronor i särskilda medel för jämställdhetsintegrering i arbetet med de nya utställningarna i universitetsmuseet. De tilldelade medlen skulle användas till nyskrivna mikroberättelser i ett gemensamt spår i Gustavianums fem permanenta utställningar. Eftersom de samlingar Gustavianum förvaltar sträcker sig över flera tidsepoker och flera kontinenter är det möjligt att på ett tämligen unikt sätt i ett och samma museum lyfta och undersöka hur maktstrukturer i olika tider har påverkat människors möjlighet till utveckling och gemenskap. Gustavianum påbörjade detta projekt i augusti 2022, men eftersom universitetsmuseet planerar att återinvigas först om ett år är alla delar av projektet ännu inte på plats. Här nedan följer en redovisning av arbetet så här långt.

Med start i augusti 2022 har en arbetsgrupp vid Gustavianum arbetat fram lämpliga förslag till val av nya mikroberättelser och hur dessa kan kopplas samman till föremål i samlingarna. I skrivande stund har drygt 23 berättelser identifierats från de fem nya utställningarna. Tidsmässigt rör sig berättelserna från ca 200 f.Kr fram till vår egen tid. Geografiskt täcker mikroberättelserna ett område från norra Afrika i söder till Mellanöstern i öster och Norden i norr. Parallellt med detta arbete har kontakt etablerats med forskare vid UU och andra lärosäten för att hitta lämpliga skribenter och för att diskutera de av arbetsgruppen föreslagna teman. Forskarkollegorna har på ett generöst sätt bidragit med sin kunskap till projektet.

Gustavianums besökare kommer därför i framtiden att kunna fördjupa sina kunskaper om de teatermasker som användes av manliga skådespelare under antiken för att framställa kvinnor, barn och slavar i teateruppsättningarna. Två exempel på tidiga kvinnliga maktspelare som belyses är Kleopatra och drottning Kristina. I några fall har det inte varit helt enkelt att identifiera kunskap om ett intressant föremål och arbetet har därför dragit ut på tiden. Ett exempel på detta är Gerd Enequists doktorshatt som donerades till Gustavianums samlingar för ett tiotal år sedan. Professor Birgitta Meurling har under våren sökt sammanställa den kvinnliga doktorshattens historik med viss framgång. Kontakter har tagits med museer, forskarkollegor och hattmakare men flera viktiga kunskapsbitar saknas fortfarande. Detta arbete har därför inte avslutats. Exempel på andra teman som lyfts i projektet är rasbiologi, förutsättningar för manligt och kvinnligt konstnärskap, fascinationen för det främmande och exotiska i europeisk kultur samt kvinnans ställning i den fornnordiska familjen.

I takt med att mikroberättelserna har levererats har två externa redaktörer bearbetat texterna för att de ska passa för publicering på såväl webben, i det tryckta formatet och som en inläst text i museisalarna (audioguide). Under vintern och våren 2022/2023 har Gustavianum undersökt olika tekniska lösningar för audioguiderna. I skrivande stund är inget system upphandlat men i samverkan med UIT håller en överenskommelse på att ta form. Tre av spårets mikroberättelser har i en testproduktion lästs in under våren 2023. Arbetet planeras återupptas i augusti. Under hösten 2023 kommer samtliga 23 texter att översättas till engelska.

UPPSALA
UNIVERSITET

För att inte bara belysa historien ska även filmade intervjuer erbjuda en bild av det nutida universitetet med dess mångfald av individer som bidrar till verksamheten. Mellan april och juni har tio forskare och studenter intervjuats om drivkrafter, kreativitet, motgångar och den ibland grå vardagen. Ytterligare tre intervjuer är planerade under tidig höst.

För att projektet inte bara ska vända sig till anställda, studenter och kulturintresserade, kommer innehållet också att tillgängliggöras som en skollektion där grundskola och gymnasium tillsammans med en erfaren museipedagog lyfter frågor om kön, klass, könstillhörighet och etnicitet i ett historiskt perspektiv men med kopplingar till vår egen tid. Detta arbete har påbörjats under rubriken *Antika kroppsideal och samtida kroppskulturer* där vi tillsammans ser på vår omgivning med kritisk blick och på så sätt möjliggöra en förändring.

I det återöppnande Gustavianum kommer arbetet att fortsätta genom samarbeten med studentorganisationer, universitetsinstitutioner och externa parter. Att låta utställningarna fungera som en spegelbild för innehåll i temadagar har visat sig vara ett framgångsrikt publikt grepp som vi gärna önskar fortsätta med.

Gustavianum ber att ännu en gång få uttrycka sin tacksamhet för bidraget som möjliggjort en satsning som annars skulle vara svår att genomföra på detta metodiska sätt. Vår förhoppning är att projektet fortsätter att leva och utvecklas också efter Gustavianums invigning.

Uppsala 230613

Cecilia Ödman

Cecilia Ödman

1:e antikvarie

Gustavianum, Uppsala universitetsmuseum